

**RADA
EURÓPSKEJ ÚNIE**

**V Bruseli 21. decembra 2010 (12.01)
(OR. en)**

17751/10

**Medziinštitucionálny spis:
2010/0065 (COD)**

**CODEC 1504
DROIPEN 151
MIGR 143
PE 551**

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o predchádzaní obchodovaniu s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí, ktorou sa zrušuje rámcové rozhodnutie 2002/629/SVV – výsledok prvého čítania v Európskom parlamente (Štrasburg 13. – 16. decembra 2010)

I. ÚVOD

V súlade s ustanoveniami článku 294 Zmluvy o fungovaní EÚ a spoločným vyhlásením o praktických opatreniach pre spolurozhodovací postup¹ sa medzi Radou, Európskym parlamentom a Komisiou uskutočnilo niekoľko neformálnych kontaktov s cieľom dosiahnuť dohodu o tomto spise v prvom čítaní a vyhnúť sa tak druhému čítaniu a zmierovaciemu procesu.

Spravodajkyne Edit BAUEROVÁ (PPE – SK) a Anna HEDHOVÁ (S&D – SE) v tejto súvislosti predložili v mene Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť kompromisný pozmeňujúci a doplňujúci návrh k návrhu smernice. Na tomto pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu sa inštitúcie dohodli počas uvedených neformálnych kontaktov.

¹ Ú. v. EÚ C 145, 30.6.2007, s. 5.

II. ROZPRAVA

Rozpravu, ktorá sa konala 14. decembra 2010, otvorila Edit BAUEROVÁ (PPE – SK), ktorá tiež upozornila na niekoľko dôležitých prvkov znenia kompromisnej dohody.

Anna HEDHOVÁ (S&D – SE):

- uvítala vytvorenie pozície koordinátora pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi na európskej úrovni,
- vyzvala k tomu, aby sa pozornosť zamerala na hlavné kriminálne aspekty týkajúce sa obchodovania s ľuďmi,
- vyzvala k plnej ochrane obetí obchodovania. Táto ochrana tiež podnieti obeť k plnej spolupráci s príslušnými orgánmi pri potláčaní obchodovania s ľuďmi, a
- zdôraznila potrebu znížiť dopyt po obchodovaní s ľuďmi. Vyjadrila poľutovanie nad tým, že sa nepodarilo dosiahnuť, aby sa osoby vykorisťujúce iných ľudí považovali za páchatel'ov trestných činov.

Komisárka MALMSTRÖMOVÁ:

- poznamenala, že Parlament prispel k vylepšeniu smernice viacerými spôsobmi, a to predovšetkým osobitným ustanovením v článku 14 o postavení a právach maloletých bez sprievodu, ktorí sú obeťami obchodovania s ľuďmi, a
- vyjadrila poľutovanie nad tým, že Rada nepodporila návrh Komisie, pokiaľ ide o extrateritoriálnu súdnu právomoc pre trestné činy spáchané v zahraničí osobami s obvyklým pobytom v Európskej únii. Naďalej je presvedčená, že ustanovenie, ktorým by sa zabezpečila možnosť stíhať všetky osoby, ktoré s nami žijú v Európe a spáchajú trestný čin obchodovania s ľuďmi v iných krajinách, by malo značnú pridanú hodnotu. Na takomto ustanovení sa však nepodarilo dohodnúť. Predpokladá však, že táto otázka sa opäť objaví, keď sa inštitúcie budú zaoberať smernicou o vykorisťovaní detí a detskej pornografii. Otázka extrateritoriálnej súdnej právomoci pre osoby s obvyklým bydliskom v Európskej únii bude ešte dôležitejšia, keď sa bude rokovať o možnostiach, ako predviesť pred súd pedofilných sexuálnych turistov žijúcich v Európe.

Agustín DÍAZ DE MERA GARCÍA CONSUEGRA (PPE – ES) v mene poslaneckého klubu PPE :

- zdôraznil potrebu:
 - zaoberať sa medzerami vo vnútroštátnych právnych predpisoch,
 - chrániť maloleté osoby,
 - stíhať sprostredkovateľov,
 - zaoberať sa aspektom dopytu v súvislosti s otázkou obchodovania s ľuďmi a
 - konfiškovať aktíva a výnosy z trestnej činnosti,
- zdôraznil úlohu agentúry Frontex pri identifikácii trás a totožnosti obchodníkov a
- vyzdvihol úlohu európskeho koordinátora, pričom spomenul potrebu zabezpečiť, aby sa jeho úloha neprekrývala s úlohou Europolu.

Monika FLAŠÍKOVÁ BEŇOVÁ (S&D – SK) v mene politickej skupiny S&D prízvukovala vážnosť problému obchodovania s ľuďmi.

Antonyia PARVANOVÁ (ALDE – BU) v mene politickej skupiny ALDE vyzvala členské štáty, aby v boji proti obchodovaniu s ľuďmi vyvíjali väčšie úsilie.

Judith SARGENTINIOVÁ (Verts/ALE – NL) v mene politickej skupiny Verts/ALE:

- žiadala, aby sa oslobodeným obetiam obchodovania s ľuďmi poskytla právna istota v súvislosti s ich právom na pobyt v krajine, do ktorej boli prevezené. Dúfa, že sa táto otázka bude riešiť v rámci preskúmania, a
- vyjadrila názor, že jednotlivé členské štáty by mali samé rozhodovať o tom, či sa budú osoby využívajúce služby obchodovania s ľuďmi považovať za páchatel'ov trestných činov.

Andrea ČEŠKOVÁ (ECR – CZ) v mene politickej skupiny ECR:

- uvítala kompromis dosiahnutý s Radou a
- uviedla, že kriminalizácia zákazníkov obchodníkov s ľuďmi na európskej úrovni by bola veľmi problematická.

Cornelia ERNSTOVÁ (GUE/NGL – DE) v mene politickej skupiny GUE/NGL prízvukovala potrebu odbornej prípravy úradníkov a vymenovania koordinátorov v členských štátoch.

Silvia COSTOVÁ (S&D – IT):

- vyzvala k revízii smernice z roku 2004 o práve obetí na pobyt a
- podporila iniciatívy komisárky zamerané na potláčanie sexuálnej turistiky a detskej pornografie.

Komisárka MALMSTRÖMOVÁ vystúpila ešte raz a:

- poznamenala, že Komisia ešte v ten deň vymenuje koordinátora pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi, ktorý nastúpi do funkcie v januári 2011, a
- konštatovala, že otázka kriminalizácie si sama o sebe vyžaduje diskusiu. Uviedla však, že podľa článku 19 smernice Komisia o niekoľko rokov predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej zhodnotí vplyv existujúcich vnútroštátnych právnych predpisov kriminalizujúcich používateľov služieb zahŕňajúcich obchodovanie s ľuďmi a ktorej súčasťou budú v prípade potreby primerané návrhy.

III. HLASOVANIE

Plénum pri hlasovaní 14. decembra 2010 prijalo kompromisný pozmeňujúci a doplňujúci návrh. Neprijali sa žiadne iné pozmeňujúce a doplňujúce návrhy. Prijatý pozmeňujúci a doplňujúci návrh zodpovedá výsledku dohody medzi uvedenými tromi inštitúciami a mal by byť preto pre Radu prijateľný. Rada by preto tento legislatívny akt mohla po tom, ako jeho znenie preskúmajú právnici lingvisti¹, prijať.

V legislatívnom uznesení Parlamentu sa prijatý pozmeňujúci a doplňujúci návrh samostatne neuvádza. Uvádza sa v ňom namiesto toho pozícia Parlamentu prijatá v prvom čítaní, ktorá zodpovedá zneniu návrhu Komisie po úprave pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom.

Znenie legislatívneho uznesenia Európskeho parlamentu sa nachádza v prílohe k tejto poznámke.

¹ Delegácie, ktoré majú pripomienky právno-jazykového charakteru, ich môžu do 21. januára 2011 zaslať na koordinačný sekretariát riaditeľstva pre kvalitu právnych predpisov (secretariat.jl-codecision@consilium.europa.eu) s cieľom pripraviť stretnutie právnikov lingvistov s národnými expertmi.

Obchodovanie s ľudmi *I**

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. decembra 2010 o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o predchádzaní obchodovaniu s ľudmi a boji proti nemu a o ochrane obetí, ktorou sa zrušuje rámcové rozhodnutie 2002/629/SVV (KOM(2010)0095 – C7-0087/2010 – 2010/0065(COD))

(Riadny legislatívny postup: prvé čítanie)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (KOM(2010)0095),
 - so zreteľom na článok 294 ods. 2, článok 82 ods. 2 a článok 83 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v súlade s ktorými Komisia predložila návrh Európskemu parlamentu (C7-0087/2010),
 - so zreteľom na stanovisko Výboru pre právne veci k navrhovanému právnemu základu,
 - so zreteľom na článok 294 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na príspevky, ktoré predložili národné parlamenty k návrhu legislatívneho aktu,
 - so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z 21. októbra 2010,
 - po porade s Výborom regiónov,
 - so zreteľom na záväzok zástupcu Rady, vyjadrený v liste z 25. novembra 2010, schváliť pozíciu Európskeho parlamentu v súlade s článkom 294 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na články 55 a 37 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na spoločné schôdze Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť podľa článku 51 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (A7-0348/2010),
1. prijíma nasledujúcu pozíciu v prvom čítaní;
 2. žiada Komisiu, aby mu vec znovu predložila, ak má v úmysle podstatne zmeniť svoj návrh alebo ho nahradiť iným textom;
 3. poveruje svojho predsedu, aby túto pozíciu postúpil Rade, Komisii a národným parlamentom.

Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 14. decembra 2010 na účely prijatia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/.../EÚ o predchádzaní obchodovaniu s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí, ktorým sa nahrádza rámcové rozhodnutie 2002/629/SVV

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 82 ods. 2 a článok 83 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

po porade s Výborom regiónov,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom²,

keďže:

- (1) Obchodovanie s ľuďmi predstavuje závažný trestný čin, páchaný často v rámci organizovaného zločinu, ako aj závažné porušenie ľudských práv, pričom Charta základných práv Európskej únie ho výslovne zakazuje. *Prevenčia a boj proti obchodovaniu s ľuďmi je prioritou tak pre Úniu, ako aj členské štáty.*
- (2) *Táto smernica je súčasťou celkovej činnosti zameranej proti obchodovaniu s ľuďmi, ktorá zahŕňa opatrenia, do ktorých sú zapojené tretie krajiny v súlade s Dokumentom o konkrétnych opatreniach na posilnenie vonkajšieho rozmeru Únie v boji proti obchodovaniu s ľuďmi; Na ceste k ucelenej činnosti EÚ v boji proti obchodovaniu s ľuďmi. V tejto súvislosti by mala byť vyvíjaná činnosť v tretích krajinách, odkiaľ obeť pochádzajú, alebo cez ktoré sa uskutočňuje ich presun, s cieľom zvyšovať informovanosť, znižovať zraniteľnosť, podporovať a pomáhať obetiam, bojovať proti prvotným príčinám obchodovania s ľuďmi a podporovať jednotlivé krajiny pri tvorbe vhodných právnych predpisov proti obchodovaniu s ľuďmi.*
- (3) *V tejto smernici sa uznáva rodovo špecifický fenomén obchodovania, ako aj skutočnosť, že s mužmi a so ženami sa často obchoduje na rozdielne účely. Z tohto dôvodu by sa pri pomoci a opatreniach zameraných na podporu malo v príslušných prípadoch prihliadať na rodové hľadisko. Faktory prinútenia (push) a vyhľadávania (pull) sa môžu rôzniť v závislosti od príslušných odvetví, akými sú obchodovanie s ľuďmi na účely sexuálneho alebo pracovného zneužívania napríklad v stavebníctve, poľnohospodárstve alebo domácnostiach.*

¹ Stanovisko z 21. októbra 2010.

² Pozícia Európskeho parlamentu zo 14. decembra 2010.

- (4) Európska únia je odhodlaná predchádzať obchodovaniu s ľuďmi a bojovať proti nemu, ako aj chrániť práva osôb, ktoré sa stali predmetom takéhoto obchodovania. Na tento účel bolo prijaté rámcové rozhodnutie Rady 2002/629/SVV z 19. júla 2002 o boji proti obchodovaniu s ľuďmi¹ a Plán EÚ osvedčených postupov, noriem a spôsobov práce pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi a jeho predchádzanie². ***Okrem toho sa v Štokholmskom programe, ktorý prijala Európska rada, ako jasná priorita stanovuje boj proti obchodovaniu s ľuďmi. Mali by byť prijaté ďalšie opatrenia napríklad na podporu vypracovania všeobecných ukazovateľov Únie na identifikáciu obetí obchodovania s ľuďmi prostredníctvom výmeny osvedčených postupov medzi všetkými relevantnými subjektmi, najmä verejnými a súkromnými subjektmi poskytujúcimi sociálne služby.***
- (5) ***Orgány na presadzovanie práva v členských štátoch by mali nadalej spolupracovať s cieľom posilniť boj proti obchodovaniu s ľuďmi. V tejto súvislosti sú kľúčovými úzka cezhraničná spolupráca vrátane výmeny informácií a osvedčených postupov, ako aj nepretržitý otvorený dialóg medzi políciou, súdnymi a finančnými orgánmi členských štátov. Koordináciu vyšetřovania a trestného stíhania v prípadoch obchodovania s ľuďmi by mala uľahčiť posilnená spolupráca s Europolom a Eurojustom, zriadenie spoločných vyšetřovacích tímov, ako aj vykonávanie rámcového rozhodnutia Rady 2009/948/SVV z 30. novembra 2009 o predchádzaní kolízií pri výkone právomoci v trestných veciach a ich urovnávaní.***³
- (6) ***Členské štáty by mali podporiť organizácie občianskej spoločnosti vrátane uznaných a aktívnych mimovládnych organizácií v tejto oblasti, ktoré pracujú s obeťami obchodovania s ľuďmi a úzko s nimi spolupracovať, najmä v oblasti iniciatív na tvorbu politiky, informačných a vzdelávacích kampaní, výskumných a vzdelávacích programov a odbornej prípravy, ako aj v oblasti monitorovania a hodnotenia vplyvu opatrení zameraných na boj proti obchodovaniu s ľuďmi.***
- (7) Touto smernicou sa prijíma integrovaný, ***holistický a ľudskoprávny*** prístup k boju proti obchodovaniu s ľuďmi a ***smernica by sa mala vykonávať so zreteľom na smernicu Rady 2004/81/ES z 29. apríla 2004 o povoleniach na trvalý pobyt, vydávaných štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sú obeťami nezákonného obchodovania s ľuďmi alebo ktorí boli predmetom konania umožňujúceho nelegálne prísťahovalectvo a ktorí spolupracovali s príslušnými orgánmi***⁴ a ***so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/52/ES z 18. júna 2009, ktorou sa stanovujú minimálne normy pre sankcie a opatrenia voči zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členských štátov***⁵. Hlavnými cieľmi tejto smernice sú dôslednejšia prevencia a stíhanie, ako aj ochrana práv obetí. ***V smernici sa taktiež uplatňuje kontextové chápanie rozličných foriem obchodovania s ľuďmi a jej cieľom je dosiahnuť, aby sa každá forma odstraňovala čo najúčinnnejšími opatreniami.***
- (8) Deti sú zraniteľnejšie a preto sú vystavené väčšiemu riziku, že sa stanú obeťami obchodovania s ľuďmi. Ustanovenia tejto smernice sa musia uplatňovať s osobitným zreteľom na najlepší záujem dieťaťa v súlade s Chartou základných práv Európskej únie a Dohovorom Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa z roku 1989.

¹ Ú. v. ES L 203, 1.8.2002, s. 1.

² Ú. v. EÚ C 311, 9.12.2005, s. 1.

³ Ú. v. EÚ L 328, 15.12.2009, s. 42.

⁴ Ú. v. EÚ L 261, 6.8.2004, s. 19.

⁵ Ú. v. EÚ L 168, 30.6.2009, s. 24.

- (9) Protokol Organizácie Spojených národov z roku 2000 o predchádzaní obchodovaniu s ľuďmi, najmä so ženami a deťmi, jeho potláčanie a trestanie, ktorým sa dopĺňa Dohovor OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu a Dohovor Rady Európy z roku 2005 o boji proti obchodovaniu s ľuďmi predstavujú rozhodujúce kroky v procese rozšírenia medzinárodnej spolupráce zameranej proti obchodovaniu s ľuďmi. **Treba poznamenať, že dohovor Rady Európy obsahuje hodnotiaci postup, ktorý tvorí Skupina expertov pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi (GRETA) a výbor zmluvných strán. Mala by sa podporovať koordinácia činnosti medzinárodných organizácií, ktoré disponujú právomocami v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi s cieľom vyhnúť sa zdvojeniu činností.**
- (10) *Touto smernicou nie je dotknutá zásada nenavracania v súlade s Dohovorom o právnom postavení utečencov z 28. júla 1951 (Ženevský dohovor) a v súlade s článkom 4 a článkom 19 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie.*
- (11) S cieľom reagovať na najnovšie trendy vývoja v obchodovaní s ľuďmi táto smernica zavádza v porovnaní s rámcovým rozhodnutím 202/629/SVV širšie poňatie toho, čo by sa malo považovať za obchodovanie s ľuďmi, preto zahŕňa aj ďalšie formy vykorisťovania. V kontexte tejto smernice by sa nútené žobranie malo považovať za formu nútenej práce alebo služby, ako sa vymedzuje v Dohovore MOP č. 29 z roku 1930 o nútenej alebo povinnej práci. Z tohto dôvodu sa využívanie na žobranie **vrátane využívania závislej osoby, ktorá je premetom obchodovania s ľuďmi, na žobranie** zahŕňa do vymedzenia pojmu obchodovania s ľuďmi, len ak sú prítomné všetky prvky nútenej práce alebo služby. Na základe príslušnej judikatúry by sa platnosť prípadného súhlasu s vykonávaním takejto služby mala posudzovať individuálne v každom jednotlivom prípade. V prípade dieťaťa by sa však prípadný súhlas nikdy nemal považovať za platný. Výraz „vykorisťovanie na trestnú činnosť“ by sa mal chápať ako vykorisťovanie osoby na páchanie takých trestných činov, ako sú okrem iného vreckové krádeže, krádeže v obchodoch, **obchodovanie s drogami** a iná podobná činnosť, ktorá je trestná a ktorá zahŕňa finančný prospech. Toto vymedzenie zahŕňa aj obchodovanie s ľuďmi na účely odberu orgánov, ktoré ■ predstavuje závažné porušenie ľudskej dôstojnosti a fyzickej integrity, **ako aj napríklad iné typy činností, akými je nezákonná adopcia alebo nútené manželstvo do takej miery, do akej naplňajú skutkovú podstatu obchodovania s ľuďmi.**
- (12) Trestné sadzby uvedené v tejto smernici odrážajú znepokojenie, ktoré v členských štátoch rastie **v súvislosti s vývojom fenoménu** obchodovania s ľuďmi. **Preto táto smernica vychádza z úrovni 3 a 4 záverov Rady z 24. – 25. apríla 2002 o prístupe, ktorý sa uplatňuje v súvislosti s aproximáciou trestov.** V prípade, keď bol skutok spáchaný za určitých okolností, napríklad voči obzvlášť zraniteľnej obeti, by mal byť trest prísnejší. V prípade tejto smernice by k obzvlášť zraniteľným osobám mali patriť prinajmenšom všetky deti ■. **Iné faktory, ktoré možno zohľadniť pri hodnotení zraniteľnosti obete zahŕňajú napríklad pohlavie, tehotenstvo, zdravotný stav a zdravotné postihnutie.** V prípade obzvlášť závažných skutkov, napríklad ak bol ohrozený život obete alebo skutok zahŕňal hrubé násilie, **akým je mučenie, násilné užívanie drog/liekov, znásilnenie alebo iné závažné formy psychického, fyzického alebo sexuálneho násillia alebo inak** spôsobil obeti obzvlášť závažnú ujmu, by sa to malo zohľadniť osobitne prísny trestom. Ak sa v súvislosti s touto smernicou odkazuje na odovzdanie, musí sa tento odkaz vykladať v súlade s rámcovým rozhodnutím Rady

2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi¹. ***Závažnosť spáchaného skutku možno zohľadniť v rámci výkonu trestu.***

- (13) ***V rámci boja proti obchodovaniu s ľuďmi by sa v plnej miere mali využiť existujúce nástroje o zmrazení a zabavení zisku z trestnej činnosti, akými sú Dohovor OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu a jeho protokoly, Dohovor Rady Európy o praní špinavých peňazí, vyhl'adávaní, zhabaní a konfiškácii ziskov z trestnej činnosti z roku 1990, rámcové rozhodnutie Rady 2001/500/SVV z 26. júna 2001 o praní špinavých peňazí, identifikácii, vyhl'adávaní, zmrazení, zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti², rámcové rozhodnutie Rady 2005/212/SVV z 24. februára 2005 o konfiškácii príjmov, nástrojov a majetku z trestnej činnosti³. Malo by sa podporovať využitie zabaveného a skonfiškovaného majetku a zisku z trestnej činnosti uvedenej v tejto smernici na podporu pomoci obetiam a ochranu vrátane kompenzácie obetí a cezhraničné vynucovanie práva Únie na boj proti obchodovaniu s ľuďmi.***
- (14) Obete obchodovania s ľuďmi by v súlade so základnými zásadami právnych poriadkov príslušných členských štátov mali byť chránené pred trestným stíhaním alebo trestom za trestnú činnosť, ako je napr. používanie falošných dokumentov, alebo trestné činy klasifikované v právnom predpise pod pojmom prostitúcie alebo prísťahovalectva, ak k páchaniu tejto trestnej činnosti boli prinútené v priamej súvislosti s tým, že boli predmetom obchodovania s ľuďmi. Cieľom takejto ochrany je zabezpečiť dodržiavanie ľudských práv obetí, zabrániť ich ďalšej viktimizácii a motivovať ich, aby vystupovali ako svedkovia v trestnom konaní proti páchatel'om. Touto ochranou by sa nemalo vylučovať trestné stíhanie alebo trest za trestné činy, ktoré osoba spáchala dobrovoľne alebo ktorých sa dobrovoľne zúčastnila.
- (15) V záujme toho, aby vyšetrovanie a trestné stíhanie trestných činov obchodovania s ľuďmi bolo úspešné, nemalo by ich začatie ***v zásade*** závisieť od oznámenia alebo obvinenia zo strany obete trestného činu. ***Ak si to vyžaduje povaha skutku***, trestné stíhanie by malo byť možné dostatočne dlhý čas po tom, ako obeť dosiahla plnoletosť. ***Dĺžka tohto času by sa mala určiť v súlade s príslušným vnútroštátnym právom.*** Príslušníci orgánov presadzovania práva a prokurátori by mali absolvovať vhodnú odbornú prípravu, okrem iného s cieľom zlepšiť presadzovanie práva a justičnú spoluprácu na medzinárodnej úrovni. Osoby zodpovedné za vyšetrovanie a trestné stíhanie takýchto trestných činov by mali mať tiež prístup k vyšetrovacím nástrojom, ktoré sa používajú v prípadoch organizovanej trestnej činnosti alebo inej závažnej trestnej činnosti ■ ; ***tieto nástroje môžu zahŕňať*** odpočúvanie, utajené sledovanie vrátane elektronického sledovania, monitorovanie bankových účtov alebo iné finančné vyšetrovanie.
- (16) S cieľom zabezpečiť účinné trestné stíhanie medzinárodných zločineckých skupín, ktorých centrum činnosti sa nachádza v niektorom členskom štáte a ktoré obchodujú s ľuďmi v tretích krajinách, by sa mala stanoviť právomoc vo veci obchodovania s ľuďmi, pokiaľ je páchatel' štátnym príslušníkom ■ ***uvedeného*** členského štátu a trestná činnosť sa pácha mimo jeho územia. Podobne sa súdna právomoc ***môže*** stanoviť vtedy, keď má ***páchatel' obvyklý pobyt*** v určitom členskom štáte a obeť je štátnym príslušníkom tohto členského štátu alebo v ňom má obvyklý pobyt, alebo keď sa trestný čin pácha v prospech právnickej osoby usadenej na

¹ Ú. v. ES L 190, 18.7.2002, s. 1.

² Ú. v. ES L 182, 5.7.2001, s. 1.

³ Ú. v. EÚ L 68, 15.3.2005, s. 49.

území určitého členského štátu, pričom samotný trestný čin sa v oboch prípadoch pácha mimo územia daného **členského** štátu.

- (17) Zatiaľ čo v smernici 2004/81/ES sa stanovuje vydanie povolenia na trvalý pobyt obetiam obchodovania s ľuďmi, ktoré sú štátnymi príslušníkmi tretích krajín, a v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov¹ sa upravuje uplatňovanie práva občanov Únie a ich rodín voľne sa pohybovať a zdržiavať na území členských štátov vrátane ochrany pred vyhostením, v tejto smernici sa zavádzajú osobitné ochranné opatrenia v prospech všetkých obetí obchodovania s ľuďmi. V dôsledku toho sa táto smernica nezaoberá podmienkami ich pobytu na území členských štátov.
- (18) Je potrebné, aby obeť obchodovania s ľuďmi mohli účinne uplatňovať svoje práva. Z tohto dôvodu by sa im mala poskytovať pomoc a podpora v čase pred trestným konaním, počas jeho trvania a určitý primeraný čas aj po jeho skončení. **Členské štáty by mali poskytnúť zdroje na podporu pomoci obetiam, ich podporu a ochranu.** Poskytnutá pomoc a podpora by mali zahŕňať minimálne základný súbor opatrení, ktoré sú nevyhnutné, aby sa obeť mohla zotaviť a uniknúť páchateľom. Praktické vykonávanie takýchto opatrení by malo na základe individuálneho posúdenia v súlade s vnútroštátnymi postupmi zohľadňovať podmienky, **kultúrny kontext** a potreby dotknutej osoby. Osobe by sa mala poskytnúť pomoc a podpora, hneď ako vznikne **odôvodnené podozrenie**, že môže byť obeťou obchodovania s ľuďmi, a to bez ohľadu na jej ochotu alebo neochotu vystupovať ako svedok. **V prípadoch, keď sa obeť nezdržiava v dotknutom členskom štáte oprávnené, pomoc a podpora** by sa mali poskytovať bezpodmienečne aspoň **v čase** na premyslenie . Ak sa daná osoba po skončení identifikačného procesu alebo uplynutí času na premyslenie nepovažuje za oprávnenú na získanie povolenia na pobyt alebo jej pobyt v krajine je neoprávnený z iného dôvodu, **alebo ak obeť opustila územie dotknutého členského štátu**, tento členský štát nie je povinný pokračovať v poskytovaní pomoci a podpory tejto osobe na základe tejto smernice. Poskytovanie pomoci a podpory by malo v prípade potreby pokračovať primerané obdobie aj po trestnom konaní, napríklad ak prebieha liečba súvisiaca s ťažkými fyzickými alebo psychickými dôsledkami trestného činu, alebo ak je ohrozená bezpečnosť obeť kvôli jej výpovedi v trestnom konaní.
- (19) V rámcovom rozhodnutí Rady 2001/220/SVV z 15. marca 2001 o postavení obetí v trestnom konaní² je ustanovený súbor práv obetí v trestnom konaní vrátane práva na ochranu a odškodnenie. Okrem toho by sa obetiam obchodovania s ľuďmi mal **bezodkladne** poskytnúť prístup k právnomu poradenstvu a **v súlade s postavením obetí v príslušnom súdnom systéme** aj k právnomu zastupovaniu, a to aj na účely požadovania odškodnenia. **Takúto právnu pomoc by príslušné orgány mohli tiež poskytnúť na účely požadovania odškodnenia od štátu.** Účelom právneho poradenstva je umožniť obeť, aby bola informovaná a aby dostávala poradenstvo v súvislosti s rôznymi možnosťami, ktoré má k dispozícii. **Malo by byť poskytnuté právne poradenstvo osobou, ktorá získala primerané právne vzdelanie bez nevyhnutnej potreby plného právnického vzdelania.** Právne poradenstvo a **v súlade s postavením obetí v príslušnom súdnom systéme** aj právne zastupovanie by mali byť bezplatné minimálne v tých prípadoch, keď obeť nemá dostatočné finančné prostriedky, a to spôsobom, ktorý je v súlade s vnútroštátnymi postupmi členských štátov. Keďže je obzvlášť pravdepodobné, že takýmito zdrojmi nedisponujú obeť v detskom veku, malo by byť právne poradenstvo a právne zastupovanie pre ne prakticky bezplatné. Okrem toho by sa na základe

¹ Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 77.

² Ú. v. ES L 82, 22.3.2001, s. 1.

individuálneho posúdenia rizika vykonaného v súlade s vnútroštátnymi postupmi mala obetiam poskytnúť ochrana pred pomstou, zastrašovaním a rizikom opätovného zneužitia na obchodovanie.

- (20) Obete obchodovania s ľuďmi, ktoré už utrpeli následky zneužívania a ponižujúceho zaobchádzania, ktoré sa zvyčajne spájajú s obchodovaním s ľuďmi, ako napríklad sexuálne vykorisťovanie, **sexuálne zneužívanie**, znásilňovanie, otrokárské zaobchádzanie alebo odber orgánov, by mali byť chránené pred sekundárnou viktimizáciou a ďalšou traumou počas trestného konania. ***Malo by sa vyhnúť nepotrebnému opakovaniu výsluchov počas vyšetrovania, sťahovania a súdneho konania, napríklad prostredníctvom prípadného videozáznamu týchto výsluchov v čo najskoršom štádiu konania.*** Na tento účel by sa s obeťami obchodovania s ľuďmi malo počas trestného vyšetrovania a konania zaobchádzať primerane, podľa ich individuálnych potrieb. Individuálne posúdenie potrieb by malo zohľadňovať okolnosti, ako sú vek, gravidita, zdravotný stav, zdravotné postihnutie a ďalšie osobné podmienky, ako aj fyzické a psychologické dôsledky trestnej činnosti, ktorej bola obeť vystavená. O tom, či a akým spôsobom sa takéto zaobchádzanie uplatní, sa rozhodne individuálne v každom jednotlivom prípade na základe kritérií vymedzených vo vnútroštátnych právnych predpisoch, v pravidlách týkajúcich sa diskrečného práva justičných orgánov, praxou a v usmerneniach.
- (21) ***Na základe informovaného súhlasu by sa obetiam mala poskytnúť pomoc a podpora. Obete by preto mali byť informované o dôležitých aspektoch týchto opatrení a nemali by im byť nanútené. Odmietnutie pomoci a podpory zo strany obete by nemalo znamenať, že príslušné orgány členského štátu sú povinné poskytnúť obeť alternatívne opatrenia.***
- (22) Okrem opatrení, ktoré sú dostupné všetkým obetiam obchodovania s ľuďmi, by mali členské štáty zabezpečiť, aby bola poskytovaná osobitná pomoc, podpora a ochranné opatrenia obetiam v detskom veku. Tieto opatrenia by sa mali poskytovať v najlepšom záujme dieťaťa a v súlade s Dohovorom OSN o právach dieťaťa. Ak nie je istý vek osoby, ktorá je obeťou obchodovania s ľuďmi, a existujú dôvody domnievať sa, že má menej ako 18 rokov, táto osoba by sa mala považovať za dieťa a mala by sa jej poskytnúť okamžitá pomoc, podpora a ochrana. Opatrenia na pomoc a podporu obetiam v detskom veku by sa mali zameriavať na ich fyzické a psychologicko-sociálne zotavenie a na dlhodobé riešenie situácie danej osoby. ***Prístup k vzdelaniu by deťom pomohol znovu sa začleniť do spoločnosti.*** Vzhľadom na to, že obeť obchodovania s ľuďmi v detskom veku sú obzvlášť zraniteľné, mali byť k dispozícii ďalšie ochranné opatrenia na ich ochranu počas vypočúvania a v priebehu trestného vyšetrovania a konania.
- (23) ***Osobitná pozornosť by sa mala venovať detským obetiam obchodovania s ľuďmi bez sprievodu, keďže potrebujú osobitnú pomoc a podporu vzhľadom na svoju situáciu osobitnej zraniteľnosti. Od chvíle, keď je detská obeť obchodovania s ľuďmi identifikovaná do chvíle nájdenia trvalého riešenia by členské štáty mali uplatňovať opatrenia súvisiace s prijímaním primerané potrebám dieťaťa a mali by zabezpečiť uplatnenie procesných záruk. Mali by byť prijaté opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie, v prípadoch, keď je to potrebné, poručníka a/alebo zástupcu s cieľom zabezpečiť najlepšie záujmy maloletých. Rozhodnutie o budúcnosti každej detskej obete bez sprievodu by sa malo prijať v čo najkratšej lehote s cieľom nájsť trvalé riešenia vychádzajúce z individuálneho posúdenia najlepších záujmov dieťaťa, ktoré by mali byť prvoradými. Trvalým riešením by mohol byť návrat a opätovná integrácia do krajiny pôvodu alebo krajiny navrátenia, integrácia do hostiteľskej spoločnosti, udelenie medzinárodnej ochrany alebo udelenie iného postavenia podľa vnútroštátneho práva členského štátu.***

- (24) *Ked' sa v súlade s touto smernicou pre dieťa má ustanoviť poručník a/alebo zástupca, môže tieto úlohy vykonávať rovnaká osoba alebo rovnaká právnická osoba, inštitúcia alebo orgán.*
- (25) Členské štáty by mali zaviesť a/alebo posilniť politiky zamerané na predchádzanie obchodovaniu s ľuďmi vrátane opatrení odradzujúcich od dopytu a **opatrení na zníženie dopytu**, ktorý stimuluje všetky formy vykorisťovania, a opatrení na zníženie rizika spočívajúceho v tom, že sa ľudia stanú obeťami obchodovania s ľuďmi, a to prostredníctvom výskumu **vrátane výskumu nových foriem obchodovania s ľuďmi**, informovania, osvetu a vzdelávania. V rámci týchto iniciatív by mali členské štáty uplatňovať prístup zohľadňujúci rodové hľadisko a práva dieťaťa. Všetci úradníci, ktorí môžu prichádzať do styku s obeťami a potenciálnymi obeťami obchodovania s ľuďmi, by mali absolvovať odbornú prípravu, ktorá im umožní rozpoznať obeť a primerane s nimi zaobchádzať. Táto povinná odborná príprava **by sa mala podporiť u príslušníkov týchto kategórií, ktorí majú možnosť prísť do kontaktu s obeťami**: odborná príprava by sa mala týkať policajných úradníkov, hraničnej stráže, **imigračných úradníkov, prokurátorov, právnikov, sudcov a súdneho personálu**, inšpektorov práce, **sociálneho a zdravotníckeho personálu, personálu venujúceho sa starostlivosti o deti** a konzulárnych zamestnancov, avšak v závislosti od miestnych podmienok by mohla zahŕňať aj ďalšie skupiny úradníkov verejnej správy, ktorí sa môžu v rámci svojej práce stretnúť s obeťami obchodovania s ľuďmi.
- (26) V smernici 2009/52/ES ■ sa ustanovujú sankcie proti takým zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín neoprávnene sa zdržiavajúcich na území členských štátov, ktorí síce neboli obvinení ani odsúdení v súvislosti s obchodovaním s ľuďmi, využívajú však prácu alebo služby vynútené od osoby, o ktorej vedia, že bola obeťou takéhoto obchodovania. Členské štáty by okrem toho mali vziať do úvahy možnosť uloženia sankcií tým osobám, ktorí využívajú akúkoľvek službu osoby, o ktorej vedia, že je obeťou obchodovania s ľuďmi. Toto rozšírenie trestnosti by mohlo zahŕňať aj zamestnávateľov štátnych príslušníkov tretích krajín a občanov Únie s legálnym pobytom, ako aj tých, ktorí kupujú sexuálne služby od akejkoľvek osoby, ktorá bola predmetom obchodovania s ľuďmi, a to bez ohľadu na jej štátnu príslušnosť.
- (27) Členské štáty by mali vytvoriť národné monitorovacie systémy, napríklad systém národných spravodajcov alebo iné rovnocenné mechanizmy, a to spôsobom, ktorý uznajú za vhodný v súlade so svojou vnútornou organizáciou a ktorý zohľadňuje potrebu minimálnej štruktúry s presne určenými úlohami, na účely posudzovania trendov v obchodovaní s ľuďmi, **zhromažďovania štatistických údajov**, merania výsledkov dosiahnutých opatreniami zameranými proti obchodovaniu s ľuďmi a pravidelného podávania správ ■. **Takýto systém národných spravodajcov alebo ekvivalentné mechanizmy sú zavedené v neformálnej sieti Únie založenej závermi Rady zo 4. júna 2009. Koordinátor EÚ pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi by sa podieľal na práci tejto siete, ktorá Únii a členským štátom poskytuje objektívne, dôveryhodné, porovnateľné a aktualizované strategické informácie z oblasti obchodovania s ľuďmi a výmeny skúseností a osvedčených postupov v oblasti prevencie a boja proti obchodovaniu s ľuďmi na úrovni Únie. Európsky parlament by mal právo na účasť na spoločnej činnosti systému národných spravodajcov alebo ekvivalentných mechanizmov.**

- (28) *S cieľom zhodnotiť výsledky činnosti zameranej na boj proti obchodovaniu s ľuďmi by Únia mala pokračovať v práci na metodológii a metodike zhromažďovania údajov s cieľom poskytnúť porovnateľné štatistické údaje.*
- (29) *Vzhľadom na Štokholmský program a s cieľom vyvinúť konsolidovanú stratégiu Únie proti obchodovaniu s ľuďmi zameranú na ďalšie posilnenie záväzku a úsilia Únie a členských štátov na prevenciu a boj proti takému obchodovaniu, by členské štáty mali uľahčiť prácu koordinátora EÚ pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi, čo môže napríklad zahŕňať zlepšenie koordinácie a súdržnosti, vyhybanie sa zdvojeniu činností medzi inštitúciami Únie a agentúrami, ako aj medzi členskými štátmi a medzinárodnými subjektmi, a tak prispieť k rozvinutiu existujúcich alebo nových politík a stratégií Únie relevantných v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi alebo zodpovedajúcich sa inštitúciám EÚ.*
- (30) *Cieľom tejto smernice je zmeniť, doplniť a rozšíriť ustanovenia rámcového rozhodnutia 2002/629/SVV. Keďže pozmeňujúce a doplňujúce návrhy sú početné a ich charakter je závažný, rámcové rozhodnutie by sa v záujme jasnosti malo nahradiť v celom rozsahu.*
- (31) *V súlade s bodom 34 Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva¹ sa členské štáty nabádajú, aby vo vlastnom záujme a v záujme Únie vypracovali a zverejnili tabuľky, ktoré budú čo najlepšie vyjadrovať vzájomný vzťah medzi touto smernicou a transpozičnými opatreniami.*
- (32) *Keďže cieľ tejto smernice, a to boj proti obchodovaniu s ľuďmi, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a účinkov ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Európskej únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.*
- (33) *Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané najmä v Charte základných práv Európskej únie, konkrétne ľudskú dôstojnosť, zákaz otroctva, nútenej práce a obchodovania s ľuďmi, zákaz týrania a neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania, práva dieťaťa, právo na slobodu a bezpečnosť, slobodu prejavu a informácií, ochranu osobných údajov, právo na účinné prostriedky nápravy a na spravodlivý proces a zásady zákonnosti a úmernosti trestov k trestným činom. Zámerom tejto smernice je predovšetkým zabezpečiť plné dodržiavanie týchto práv a zásad a je potrebné ju primerane uplatňovať.*
- (34) *V súlade s článkom 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k **Zmluve o Európskej únii** a k Zmluve o fungovaní Európskej únie ■ Írsko oznámilo želanie **zúčastniť** sa na prijatí a uplatňovaní tejto smernice. ■*
- (35) *V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a **spravodlivosti**, ktorý je pripojený k **Zmluve o Európskej únii** a k Zmluve o fungovaní Európskej únie, a **bez toho, aby bol dotknutý článok 4 uvedeného protokolu**, sa Spojené kráľovstvo **nezúčastňuje** na prijatí tejto smernice, nie je ňou viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.*

¹ Ú. v. EÚ C 321, 31.12.2003, s. 1.

(36) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu (č. 22) o postavení Dánska, ktorý je pripojený k **Zmluve o Európskej únii a k Zmluve** o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijímaní tejto smernice, nie je ňou viazané, ani nepodlieha jej uplatňovaniu,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1 Predmet úpravy

Táto smernica stanovuje minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov a sankcií v oblasti obchodovania s ľuďmi. Zavádza takisto spoločné ustanovenia na posilnenie prevencie trestnej činnosti a ochrany jej obetí, **pričom zohľadňuje rodové hľadisko**.

Článok 2 Trestné činy súvisiace s obchodovaním s ľuďmi

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa za trestné činy považovali tieto úmyselné skutky:

Zlákanie, preprava, presun, ukrývanie alebo prevzatie osôb vrátane výmeny alebo odovzdávania kontroly nad týmito osobami na účely vykorisťovania, a to prostredníctvom hrozby alebo použitia násilia alebo iných foriem donucovania, únosu, podvodu, klamstva, zneužitia moci alebo zraniteľného postavenia, alebo odovzdávania či prijímania platieb alebo výhod na dosiahnutie súhlasu osoby majúcej kontrolu nad inou osobou.
2. Osoba sa nachádza v zraniteľnom postavení, keď nemá iné reálne alebo prijateľné východisko než sa podvoliť súvisiacemu zneužitiu.
3. Vykorisťovanie zahŕňa prinajmenšom využívanie iných osôb na prostitúciu alebo iné formy sexuálneho vykorisťovania, nútenú prácu alebo služby vrátane žobrania, otroctvo alebo praktiky podobné otroctvu, domáce otroctvo alebo využívanie na trestnú činnosť alebo odoberanie orgánov.
4. Súhlas obeť obchodovania s ľuďmi so zamýšľaným alebo skutočným vykorisťovaním je irelevantný, ak bol použitý ktorýkoľvek z prostriedkov uvedených v odseku 1.
5. Ak sa konanie uvedené v odseku 1 týka dieťaťa, považuje sa za trestný čin obchodovania s ľuďmi aj vtedy, keď nebol použitý žiadny z prostriedkov uvedených v odseku 1.
6. Na účely tejto smernice znamená „dieťa“ akúkoľvek osobu mladšiu ako 18 rokov.

Článok 3 Podnecovanie, napomáhanie, navádzanie a pokus o trestný čin

Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby podnecovanie na trestný čin uvedený v článku 2, jeho napomáhanie, navádzanie naň a pokus o jeho spáchanie boli trestné.

Článok 4

Tresty

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa za skutky uvedené v článku 2 ukladali trestné sadzby s hornou hranicou trestu odňatia slobody najmenej päť rokov.
2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa za skutky uvedené v článku 2 ukladali trestné sadzby s hornou hranicou trestu odňatia slobody najmenej desať rokov, ak bol tento skutok spáchaný za akejkolvek z týchto okolností:
 - a) ■ trestný čin bol spáchaný voči obzvlášť zraniteľnej obeti, pričom takýmito osobami sú v zmysle tejto smernice prinajmenšom všetky obete v detskom veku ■ ;
 - b) trestný čin bol spáchaný v rámci zločineckej organizácie v zmysle rámcového rozhodnutia Rady 2008/841/SVV z 24. októbra 2008 o boji proti organizovanému zločinu¹;
 - c) skutkom bol úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti ohrozený život obete;
 - d) trestný čin bol spáchaný za použitia hrubého násilia alebo spôsobil obeti obzvlášť závažnú ujmu.
3. **Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa skutočnosť, že trestný čin uvedený v článku 2 spáchal verejný činiteľ pri výkone svojich právomocí, považovala za prít'azujúcu okolnosť.**
4. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa na skutky uvedené v článku 3 vzťahovali účinné, primerané a odrádzajúce tresty, čo môže zahŕňať odovzdanie na trestné stíhanie.

Článok 5

Zodpovednosť právnických osôb

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby právnické osoby mohli byť brané na zodpovednosť za skutky uvedené v článkoch 2 a 3, ktoré spáchala v ich prospech akákoľvek osoba konajúca buď samostatne alebo ako súčasť orgánu právnickej osoby, ktorý má rozhodujúce postavenie v rámci právnickej osoby, a to na základe:
 - a) oprávnenia zastupovať právnickú osobu, alebo
 - b) oprávnenia prijímať rozhodnutia v mene právnickej osoby, alebo
 - c) oprávnenia vykonávať kontrolu v rámci právnickej osoby.
2. Členské štáty takisto zabezpečia, aby právnická osoba mohla byť braná na zodpovednosť v prípade, že nedostatočný dohľad a kontrola zo strany osoby uvedenej v odseku 1 umožnili spáchanie trestných činov uvedených v článkoch 2 a 3 v prospech tejto právnickej osoby osobou podliehajúcou právomoci tejto právnickej osoby.

¹ Ú. v. EÚ L 300, 11.11.2008, s. 42.

3. Zodpovednosť právnickej osoby podľa ods. 1 a 2 nevyklučuje trestné konanie voči fyzickým osobám, ktoré sú páchatel'mi, podnecovateľmi alebo spolupáchateľmi trestných činov uvedených v článkoch 2 a 3.
4. Na účely tejto smernice je „právnická osoba“ akýkoľvek subjekt, ktorý má právnu subjektivitu podľa platného práva, s výnimkou štátov alebo verejných subjektov vykonávajúcich štátnu moc a s výnimkou verejných medzinárodných organizácií.

Článok 6

Sankcie voči právnickým osobám

Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby právnickú osobu zodpovednú podľa článku 5 ods. 1 a 2 bolo možné potrestať účinnými, primeranými a odradzujúcimi sankciami, ktoré zahŕňajú trestné alebo aj iné ako trestné sankcie, a ktoré môžu zahŕňať aj ďalšie sankcie, ako napr.:

- a) vylúčenie z nároku na verejné dávky alebo pomoc;
- b) dočasný alebo trvalý zákaz výkonu obchodnej činnosti;
- c) nariadenie súdneho dohľadu;
- d) súdne rozhodnutie o zrušení právnickej osoby;
- e) dočasné alebo trvalé zatvorenie prevádzok, ktoré sa použili na spáchanie trestného činu.

Článok 7

Zadržanie a konfiškácia

Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby ich príslušné orgány boli oprávnené zadržať a skonfiškovať nástroje trestnej činnosti, na ktorú odkazuje táto smernica, a výnosy z nej.

Článok 8

Nestíhanie obete alebo neuplatňovanie trestov voči obeti

Členské štáty v súlade so základnými zásadami **svojich právnych poriadkov prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby ich príslušné vnútroštátne orgány boli oprávnené trestne nestíhať ani neukladať** tresty v prípade obetí obchodovania s ľuďmi, ktoré boli zapojené do trestnej činnosti, ak boli k páchaniu tejto trestnej činnosti donútené v priamej súvislosti s tým, že boli vystavené ktorémukoľvek zo skutkov uvedených v článku 2.

Článok 9

Vyšetrovanie a trestné stíhanie

1. Členské štáty zabezpečia, aby vyšetrovanie alebo stíhanie trestných činov uvedených v článkoch 2 a 3 nezáviseli od oznámenia alebo obvinenia zo strany obete a aby trestné konanie mohlo pokračovať aj prípade, že obeť stiahla svoju výpoveď.
2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia umožňujúce v **prípade, ak si to vyžiada povaha skutku**, stíhanie za skutky uvedené v článkoch 2 a 3 dostatočne dlhý čas po tom, ako obeť dosiahla plnoletosť.

3. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby osoby, jednotky alebo útvary zodpovedné za vyšetrovanie alebo stíhanie trestných činov uvedených v článkoch 2 a 3 mali vhodnú odbornú prípravu.
4. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby osoby, jednotky alebo útvary zodpovedné za vyšetrovanie alebo stíhanie trestných činov uvedených v článkoch 2 a 3 mali k dispozícii účinné vyšetrovacie nástroje, používané napr. v prípadoch organizovanej trestnej činnosti alebo inej závažnej trestnej činnosti.

Článok 10 Súdna právomoc

1. Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na určenie svojej súdnej právomoci vo vzťahu k trestným činom uvedeným v článkoch 2 a 3, keď:
 - a) je trestný čin spáchaný úplne alebo čiastočne na ich území, alebo
 - b) je páchatel' ich štátnym príslušníkom
2. **Členské štáty informujú Komisiu, ak sa rozhodnú stanoviť ďalšiu súdnu právomoc aj v prípade trestných činov uvedených v článkoch 2 a 3 spáchaných mimo ich územia, napríklad ak:**
 - a) bol trestný čin spáchaný voči jednému z **ich** štátnych príslušníkov alebo osobe, ktorá má obvyklý pobyt na území **tohto členského štátu**, alebo
 - b) trestný čin bol spáchaný v prospech právnickej osoby usadenej na území tohto členského štátu, **alebo**
-
- c) má páchatel' obvyklý pobyt na území tohto členského štátu.
3. Na účely trestného stíhania trestného činu uvedeného v článkoch 2 a 3, ktorý sa spáchal mimo územia dotknutého členského štátu, **každý členský štát v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. b)**, **prijme a v prípadoch uvedených v odseku 2 môže prijať** potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby jeho súdna právomoc nebola závislá od podmienky, že:
 - a) dané skutky musia byť trestným činom na mieste, kde k nim došlo, alebo
 - b) či sa trestné stíhanie môže začať **iba** na základe oznámenia obete na mieste, kde sa trestný čin spáchal, alebo na základe oznámenia štátu, na ktorého území sa trestný čin spáchal.

Článok 11 Pomoc a podpora obetiam obchodovania s ľuďmi

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa obetiam poskytla pomoc a podpora pred začatím trestného konania, počas neho a primeraný čas po jeho skončení, s cieľom umožniť im výkon práv ustanovených v rámcovom rozhodnutí 2001/220/SVV a v tejto smernici.

2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa osobe poskytla pomoc a podpora bezodkladne potom, ako príslušné orgány **nadobudnú odôvodnené podozrenie**, že táto osoba mohla byť obeťou trestného činu uvedeného v článkoch 2 a 3.
3. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby pomoc a podpora obeti neboli podmienené jej ochotou **spolupracovať na vyšetrovaní trestného činu, trestnom stíhaní a súdnom konaní, bez toho, aby bola dotknutá smernica 2004/81/ES alebo podobné vnútroštátne právne predpisy**.
4. Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na zavedenie vhodných mechanizmov, ktorých cieľom je včasná identifikácia obetí a poskytnutie pomoci a podpory týmto obetiam, a to v spolupráci s príslušnými podpornými organizáciami.
5. Opatrenia na pomoc a podporu uvedené v **odsekoch 1 a 2** sa poskytujú na základe obojstranného súhlasu a informovanosti a zahŕňajú zabezpečenie aspoň takej **životnej úrovne** obetí, ktorá im umožní uspokojovať základné životné potreby, a to prostredníctvom takých opatrení, ako sú vhodné a bezpečné ubytovanie a materiálna pomoc, potrebné lekárske ošetrovanie vrátane psychologickéj pomoci, poradenstvo a informácie, a v prípade potreby prekladateľské a tlmočnicke služby.
6. **Informácie uvedené v odseku 5 v prípade potreby zahŕňajú informácie o čase na premyslenie a zotavenie podľa smernice 2004/81/ES, informácie o možnosti poskytnutia medzinárodnej ochrany podľa smernice Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany¹ a smernice Rady 2005/85/ES z 1. decembra 2005 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca² alebo podľa iných medzinárodných nástrojov alebo iných podobných vnútroštátnych predpisov.**
7. Členské štáty venujú pozornosť obetiam s osobitnými potrebami, **ktoré môžu súvisieť najmä s tehotenstvom, zdravotným stavom, zdravotným postihnutím, duševnou alebo psychickou poruchou alebo so závažnými formami psychického, fyzického alebo sexuálneho násillia.**

Článok 12

Ochrana obetí obchodovania s ľuďmi počas vyšetrovania a trestného konania

1. Ochranné opatrenia uvedené v tomto článku sa uplatňujú popri právach stanovených v rámcovom rozhodnutí 2001/220/SVV.
2. Členské štáty zabezpečia, aby **bol obetiam** obchodovania s ľuďmi **bezodkladne poskytnutý** prístup k právnomu poradenstvu a v **súlade s postavením obetí v príslušnom súdnom systéme aj** k právnomu zastupovaniu, a to aj na účely požadovania odškodnenia. Ak obeť nemá dostatočné finančné prostriedky, je právne **poradenstvo a právne** zastupovanie bezplatné.

¹ Ú. v. EÚ L 304, 30.9.2004, s. 12.

² Ú. v. EÚ L 326, 13.12.2005, s. 13.

3. **■** Členské štáty zabezpečia, aby obeť obchodovania s ľuďmi dostali náležitú ochranu na základe individuálneho posúdenia rizika, *okrem iného* aj prístupom k programom ochrany svedkov alebo iným podobným opatreniam, a to podľa potreby a v súlade s dôvodmi stanovenými vo vnútroštátnych právnych predpisoch alebo postupoch.
4. Bez toho, aby bolo dotknuté právo na obhajobu, a v súlade s individuálnym posúdením osobnej situácie obeť príslušnými orgánmi členské štáty zabezpečia osobitné zaobchádzanie s obetami obchodovania s ľuďmi, aby sa predišlo ich sekundárnej viktimizácii, a to tak, že sa v najširšom možnom rozsahu a v súlade s kritériami stanovenými vo vnútroštátnych právnych predpisoch, ako aj s pravidlami týkajúcimi sa diskrečného práva justičných orgánov, praxou a usmerneniami zabráni:
 - a) zbytočnému opakovaniu výsluchov v priebehu vyšetrovania, trestného stíhania a súdneho konania;
 - b) vizuálnemu kontaktu obeť s páchateľmi, a to aj v priebehu poskytovania dôkazov, napr. pri vypočúvaní a krížovom výsluchu, využívaním vhodných prostriedkov vrátane vhodných komunikačných technológií;
 - c) svedeckej výpovedi na verejnom pojednávaní; ako aj
 - d) zbytočnému kladeniu otázok týkajúcich sa súkromného života.

Článok 13

Všeobecné ustanovenia o pomoci, podpore a ochranných opatreniach pre obeť obchodovania s ľuďmi v detskom veku

1. Obetiam obchodovania s ľuďmi v detskom veku sa poskytuje pomoc, podpora a ochrana **■**. *Pri uplatňovaní tejto smernice musí byť na prvom mieste najlepší záujem dieťaťa.*
2. Členské štáty zabezpečia, aby v situáciách, keď nie je istý vek osoby, ktorá je obeťou obchodovania s ľuďmi, a existujú dôvody domnievať sa, že táto osoba je dieťaťom, sa takáto osoba pokladala za dieťa v záujme toho, aby sa jej mohla bezodkladne poskytnúť pomoc, podpora a ochrana v súlade s článkami 14 a 15.

Článok 14

Pomoc a podpora obetiam **■** v detskom veku

1. Členské štáty prijímajú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa osobitné opatrenia na ochranu, pomoc a podporu obetiam obchodovania s ľuďmi v detskom veku pri ich fyzickom a psychicko-sociálnom zotavovaní v krátkodobom a dlhodobom horizonte prijali na základe konkrétneho posúdenia osobitných okolností každej jednotlivce obeť v detskom veku pri riadnom zohľadnení ich názorov, potrieb a obáv s *cieľom nájsť trvalé riešenie pre dieťa. Členské štáty v primeranom čase poskytnú obetiam v detskom veku a deťom obeť, ktorým sa na základe ich vnútroštátneho práva poskytuje pomoc a podpora v súlade s článkom 11 tejto smernice, prístup k vzdelaniu.*

2. **Členské štáty ustanovia poručníka alebo zástupcu obete obchodovania s ľuďmi v detskom veku hneď, ako ju orgány ako takúto obeť identifikujú, v prípade, ak podľa vnútroštátnych právnych predpisov nositelia rodičovskej zodpovednosti nemôžu v dôsledku konfliktu záujmov medzi nimi a obeťou v detskom veku zaručiť najlepší záujem dieťaťa ani/alebo dieťa zastupovať.**
3. Členské štáty prijímú podľa potreby a možností opatrenia na poskytovanie pomoci a podpory rodine obete obchodovania s ľuďmi v detskom veku, ak sa táto rodina nachádza na území daného členského štátu. Ak je to potrebné a možné, členské štáty uplatňujú vo vzťahu k uvedenej rodine najmä článok 4 rámcového rozhodnutia Rady 2001/220/SVV.
4. Tento článok sa uplatňuje bez toho, aby bol dotknutý článok 11.

Článok 15

Ochrana obetí obchodovania s ľuďmi v detskom veku počas vyšetrovania a trestného konania

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby **príslušné** orgány v **súlade s postavením obetí v príslušnom súdnom systéme** vymenovali na účely vyšetrovania a trestného konania ▯ zástupcu pre dieťa, ktoré je obeťou obchodovania s ľuďmi, ak podľa vnútroštátnych právnych predpisov nesmú nositelia rodičovskej zodpovednosti zastupovať dieťa z dôvodu konfliktu záujmov medzi nimi a obeťou v detskom veku ▯.
2. Členské štáty v **súlade s postavením obetí v príslušnom súdnom systéme** zabezpečia, aby **bol obetiam** obchodovania s ľuďmi v detskom veku **bezodkladne poskytnutý** ▯ prístup k bezplatnému právnomu poradenstvu a bezplatnému právnomu zastupovaniu, a to aj na účely požadovania odškodnenia, **pokiaľ obeť nemá dostatočné finančné prostriedky**.
3. Bez toho, aby boli dotknuté práva na obhajobu, členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby pri trestnom konaní týkajúcom sa ktoréhokoľvek trestného činu uvedeného v článkoch 2 a 3:
 - a) bola obeť v detskom veku vypočutá bez neodôvodneného odkladu hneď, ako boli predmetné skutočnosti oznámené príslušným orgánom;
 - b) bola obeť v detskom veku v prípade potreby vypočutá v priestoroch určených alebo prispôbených na tento účel;
 - c) vykonali vypočúvanie obete v detskom veku v prípade potreby odborníci, ktorí sú na tento účel vyškolení, alebo aby sa toto vypočúvanie vykonalo s pomocou týchto odborníkov;
 - d) každé vypočúvanie obete v detskom veku viedli podľa možnosti a potreby tie isté osoby;
 - e) počet vypočúvaní bol čo najmenší a vypočúvania sa vykonávali iba vtedy, ak je to vyslovene nevyhnutné na účely trestného konania;

- f) obeť v detskom veku mohol sprevádzať jej ■ zástupca, prípadne dospelá osoba, ktorú si táto obeť sama vyberie, pokiaľ nebolo v prípade tejto osoby prijaté odôvodnené rozhodnutie v opačnom zmysle.
4. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby zo všetkých vypočúvaní obeť v detskom veku či svedka v detskom veku v rámci vyšetrovania ktoréhokoľvek trestného činu uvedeného v článkoch 2 a 3 mohol byť zhotovený videozáznam, a aby tieto videozáznamy z vypočúvania mohli byť použité ako dôkaz pri trestnom konaní pred súdom v súlade s pravidlami obsiahnutými v ich vnútroštátnych právnych predpisoch.
5. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby v trestnom konaní pred súdom vo veci ktoréhokoľvek z trestných činov uvedených v článkoch 2 až 3 bolo možné nariadiť, že:
- a) súdne pojednávanie bude neverejné; ako aj
- b) obeť v detskom veku môže byť vypočutá v súdnej sieni bez toho, aby bola osobne prítomná, konkrétne s využitím vhodných komunikačných technológií.
6. **Tento článok** sa uplatňuje bez toho, aby bol dotknutý článok 12.

Článok 16

Pomoc, podpora a ochrana určené obetiam obchodovania s ľuďmi v detskom veku, ktoré nikto nesprevádza

1. **Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby konkrétne opatrenia na pomoc a podporu obetiam obchodovania s ľuďmi v detskom veku, ako sa uvádza v článku 14 ods. 1, riadne zohľadňovali osobnú situáciu a osobitné okolnosti obeť v detskom veku, ktorú nikto nesprevádza.**
2. **Členské štáty prijímú potrebné opatrenia cieľom nájsť trvalé riešenie na základe individuálneho posúdenia najlepších záujmov dieťaťa.**
3. **Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa v prípade potreby obetiam obchodovania s ľuďmi v detskom veku, ktoré nikto nesprevádza, ustanovil poručník.**
4. **Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby príslušné orgány so zreteľom na postavenie obeť v príslušnom systéme súdnictva vymenovali na vyšetrovania trestných činov a trestné konania zástupcu v prípade, že dieťa nikto nesprevádza, alebo je odlúčené od rodiny.**
5. **Tento článok sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté články 14 a 15.**

Článok 17

Odškodnenie obeť

Členské štáty zabezpečia, aby obeť obchodovania s ľuďmi mali prístup k existujúcim systémom odškodnenia obeť úmyselne spáchaných násilných trestných činov.

Článok 18

Prevenencia

1. Členské štáty prijímú vhodné opatrenia, **ako sú vzdelávanie a odborná príprava**, odradzujúce od dopytu a **znižujúce dopyt**, ktorý stimuluje všetky formy vykorisťovania súvisiaceho s obchodovaním s ľuďmi.
2. Členské štáty prijímú vhodné opatrenia, a **to aj prostredníctvom internetu**, ako sú informačné a osvetové kampane a výskumné a vzdelávacie programy, zamerané na osvetu a znižovanie rizika, že sa ľudia a najmä deti stanú obeťami obchodovania s ľuďmi, a to podľa potreby v spolupráci s **príslušnými** organizáciami občianskej spoločnosti a **inými zúčastnenými stranami**.
3. Členské štáty podporia pravidelnú odbornú prípravu úradníkov, ktorí môžu prichádzať do styku s obeťami a potenciálnymi obeťami **obchodovania s ľuďmi**, vrátane policajných príslušníkov prvého kontaktu ■ , a to s cieľom naučiť ich rozpoznávať obeť a potenciálne obeť obchodovania s ľuďmi a zaobchádzať s nimi.
4. **S cieľom zvýšiť účinnosť predchádzania obchodovaniu s ľuďmi a boja proti nemu prostredníctvom opatrení odradzujúcich od dopytu** členské štáty zväžia prijatie opatrení, ktorými sa medzi trestné činy zaradiť využívanie služieb, ktoré tvoria predmet vykorisťovania v zmysle článku 2, ak sa tieto služby využívajú s vedomím, že daná osoba je obeťou trestného činu uvedeného v článku 2.

Článok 19

Národní spravodajcovia alebo iné rovnocenné mechanizmy

Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na ustanovenie národných spravodajcov alebo iných rovnocenných mechanizmov. Medzi úlohy, ktoré majú zohrávať takéto mechanizmy, patria vykonávanie posúdenia trendov obchodovania s ľuďmi, meranie výsledkov dosiahnutých prostredníctvom opatrení proti obchodovaniu s ľuďmi **vrátane zhromažďovania štatistických údajov v úzkej spolupráci s príslušnými organizáciami občianskej spoločnosti činnými v tejto oblasti a** podávanie správ ■ .

Článok 20

Koordinácia stratégie Únie pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi

S cieľom prispieť ku koordinovanej a konsolidovanej stratégii Európskej únie v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi členské štáty uľahčia činnosť koordinátora pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi. Členské štáty predovšetkým odovzdávajú koordinátorovi pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi informácie uvedené v článku 19, na základe ktorých koordinátor pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi predkladá príspevok ku správe Komisie o pokroku dosiahnutom v boji proti obchodovaniu s ľuďmi, ktorá sa vypracúva každé dva roky.

Článok 21

Nahradenie rámcového rozhodnutia 2002/629/SVV

Týmto sa **vo vzťahu k členským štátom, ktoré sa zúčastňujú na prijímaní tejto smernice, nahrádza** rámcové rozhodnutie 2002/629/JHA o boji proti obchodovaniu s ľuďmi bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehoty na transpozíciu do vnútroštátneho práva.

Vo vzťahu k členským štátom, ktoré sa zúčastňujú na prijímaní tejto smernice, sa odkazy na zrušené rámcové rozhodnutie považujú za odkazy na túto smernicu.

Článok 22 Vykonávanie

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou ■ do ...^{*}.
2. *Členské štáty oznámia Komisii znenie ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa do ich vnútroštátnych právnych predpisov transponujú povinnosti, ktoré im ukladá táto smernica.*
3. Členské štáty uvedú priamo v prijatých *opatreniach* alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Spôsob uvedenia odkazu stanovia členské štáty.

■

Článok 23 Podávanie správ

1. ■ Komisia *do ...*^{*}, predloží Európskemu parlamentu a Rade správu ■, v ktorej posúdi rozsah, v akom členské štáty prijali opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou vrátane opisu opatrení prijatých podľa článku 18 ods. 4, a podľa potreby k nej pripojí legislatívne návrhy.
2. *Komisia do ...*^{**}, predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej posúdi vplyv existujúcich vnútroštátnych právnych predpisov stanovujúcich povinnosť trestne stíhať osoby využívajúce služby, ktoré sú predmetom vykorisťovania súvisiaceho s obchodovaním s ľudmi, na predchádzanie obchodovania s ľudmi, a podľa potreby k nej pripojí legislatívne návrhy.

Článok 24 Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dňom ■ jej *uverejnenia* v Úradnom vestníku Európskej únie.

Článok 25 Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom v súlade so zmluvami.

V

^{*} Ú. v. vložte prosím dátum: dva roky od prijatia tejto smernice.

^{*} Ú. v. vložte prosím dátum: dva roky od uplynutia lehoty na implementáciu tejto smernice.

^{**} Ú. v. vložte prosím dátum: tri roky od uplynutia lehoty na implementáciu tejto smernice.

*Za Európsky parlament
predseda*

*Za Radu
predseda*
